

Hier spreekt een migrant, vrees niet!

OPINIE – 27/11/13, 07u57

"Die warme, gezellige Vlaming waarover noorderburen na een goede maaltijd en enkele Duvels op een Antwerps terras zo lyrisch kunnen doen, die is toch heel zeldzaam." Hans Muys, oud-chef buitenland bij De Morgen en De Standaard, schrijft een open brief aan Vlaanderen - en alle anderen. Hij is Nederlander en woont al veertig jaar in Antwerpen.

Voorpaginanieuws, gisteren: bijna de helft van de Vlamingen wil geen personen van vreemde afkomst in hun eigen buurt ([DM 26/11](#)). Want die vreemdelingen integreren zich niet, sterker nog: ze komen hier alleen om te profiteren van de sociale zekerheid.

Vlaanderen lijdt aan 'onzekerheids- vermijding', aan een mentaliteit waarbij 'alles wat anders is als een gevaar wordt gezien'

Hoe die Vlamingen, van wie de helft toegeeft nooit contact te hebben met die al dan niet genaturaliseerde buitenstaanders dat weten? Buikgevoel natuurlijk. Perceptie (want dat klinkt beter) dus, niet gehinderd door gebrek aan feitenkennis. Dat Marokkaanse gezinnen meer kinderen produceren dan er in Vlaanderen flitspalen staan? Dat weet men gewoon. Dat economen voorrekenen dat in een zeer nabije toekomst alleen meer migranten de vergrijzingsgolf kunnen compenseren en daarmee de welvaart kunnen handhaven? Niet geloven, die mensen. Dat gastlanden ook nu door de band genomen juist profijt hebben door de komst van migranten - zoals dezer dagen in het ook migrantenonvriendelijke Engeland statistisch werd aangetoond? Schouders ophalen.

Niet onmiddellijk herkenbaar

Hoe betreurenswaardig ze ook zijn, verrassend kun je de conclusies in de nieuwe Vlaamse Migratie- en Integratiemonitor niet noemen. Want sinds het ontstaan van het Vlaams Blok/Belang geeft het ene onderzoek na het andere aan dat de autochtone bewoners van dit stukje West-Europa het lastig hebben met de komst van mensen die 'niet van hier zijn' - ook in vergelijking met veel andere Europese landen. Dat vooral migranten uit Turkije en Marokko zeer ongewenst blijken te zijn heeft, behalve met hun huidskleur, ook te maken met een vrees voor de islam, zo maakt de studie duidelijk. En toegegeven, wat salafistische geestelijken in bedenkelijke moskeeën uitkramen, is niet alleen verwerpelijk op zich, het is inderdaad ook gevaarlijk omdat het kansarme en dus gefrustreerde islamitische jongeren op slechte ideeën kan brengen.

Maar de afwijzing van migranten blijft niet beperkt tot die groep nieuwkomers. Want de meeste van de bijna een half miljoen vreemdelingen waarvan in de studie sprake is, zijn nog altijd Nederlanders, terwijl de top vijf behalve met Marokkanen wordt gevormd door Fransen, Italianen en Polen. Die hebben één groot voordeel: ze zijn op de tram niet onmiddellijk herkenbaar als migranten - zolang ze hun mond houden. Trouwens, die blanke Polen heeft de Vlaming nodig om zijn appartement schoon te maken of zijn lekkende kranen te herstellen. En de Fransen, Italianen en Nederlanders worden niet echt als een bedreiging gezien.

Wat niet wil zeggen dat ze een warm welkom krijgen. En dat is geen perceptie. Zo'n vier decennia geleden streek ik hier, met mijn toenmalige Engelse echtgenote neer. In Antwerpen dan nog wel, waar de grappen over gierige 'één cola met drie rietjes-Hollanders' destijds welig tierden.

Maar flauwe moppen zijn nog iets anders dan de discriminatie of afwijzing waar de nieuwe studie bol van staat. Wel botsten wij, zoals veel andere (westerse, blanke) expats, zeker in het begin op een soort beleefde afstandelijkheid. Net geen argwaan, maar ook weinig bereidheid om de (ongenode) bezoekers echt het gevoel te geven dat ze welkom waren. Het overbruggen van die kloof kostte tijd, moeite en

tact, maar als dat eenmaal was gelukt, kon dat leiden tot iets wat dieper ging dan het oppervlakkigere maar snellere welkom dat inwijkelingen in veel andere westerse landen te beurt valt. Tot vriendschap.

Zeldzame warme Vlaming

Van discriminatie heb ik zelf nooit last gehad en als ik me hier niet thuis voelde, was ik niet gebleven. Maar die warme, gezellige Vlaming waarover noorderburen na een goede maaltijd en enkele Duvels op een Antwerps terras zo lyrisch kunnen doen, die is toch heel zeldzaam. Dit is een gebied van ons-kent-ons en wie niet bij 'ons' hoort, daar moeten we toch voor oppassen. Vlaanderen is een gewest waar kinderen tot voor kort liever uren per dag naar hun werk pendelden dan te verhuizen uit de straat waar ook hun ouders woonden. Waar wie, zeker op het platteland, verdwaald is en stopt om de weg te vragen, door de tuinierende villabewoner wordt bekeken met een 'die auto ken ik niet'-achterdocht.

Historische factoren zoals vele eeuwen vreemde bezetting spelen hierbij zeker een rol. Net als het feit dat we wonen in een tot na de Tweede Wereldoorlog landelijk gebied, waar blootstelling aan, en dus kennis van die anderen kleiner is dan in de steden.

Maar hoe dan ook lijdt Vlaanderen aan wat sociaal psycholoog Geert Hofstede in 'Allemaal andersdenkenden' beschrijft als 'onzekerheidsvermijding', aan een mentaliteit waarbij 'alles wat anders is als een gevaar wordt gezien'. En, zo schreef Hofstede al, in zo'n land 'komen vaker extremistische minderheden voor'. Van de intolerantie en xenofobie waar dat toe kan leiden, staat de nieuwe studie bol. Helaas.

[Als eerste op de hoogte van nieuws en leuke aanbiedingen? Meld u aan voor de nieuwsbrieven van De Morgen](#)